

Stenogrammid

XIV Riigikogu, III Istungjärk, täiskogu korraline istung

Neljapäev, 02.04.2020, 12:00

Toimetatud

12:00 Istungi rakendamine

1. 12:10 Eesti Panga seaduse muutmise seaduse eelnõu (97 SE) kolmas lugemine

2. 12:12 Peaministri poliitiline avaldus seoses 2020. aasta lisaeelarve seaduse eelnõu üleandmisega Riigikogule

12:00 Istungi rakendamine

12:00 Esimees Henn Põlluaas

Tere päevast, austatud Riigikogu liikmed! Tervist, austatud härra peaminister! Alustame Riigikogu täiskogu III istungjärku täiendavat istungit, mille olen kokku kutsunud Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 49 lõike 3 ning Riigikogu juhatuse käesoleva aasta 30. märtsi istungi otsuse alusel ja juhatuse ettevalmistatud päevakorraga. Kõigepealt, nagu alati, on eelnõude ja arupärimiste üleandmine. Palun, Vabariigi Valitsuse nimel proua Heili Tõnisson!

12:01 Valitsuse esindaja Heili Tõnisson

Austatud esimees! Hea Riigikogu! Vabariigi Valitsus algatab kolm seaduseelnõu ja esitab ühe Riigikogu otsuse eelnõu. Esiteks, Riigikogu otsuse "Stabiliseerimisreservi vahendite kasutusele võtmine" eelnõu. Selle eelnõu menetlemisel Riigikogus esindab Vabariigi Valitsust rahandusminister Martin Helme. Teiseks, COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud meetmete rakendamiseks riigi 2020. aasta lisaeelarve seadusega seonduvate seaduste muutmise seaduse eelnõu. Selle eelnõu menetlemisel esindab Vabariigi Valitsust rahandusminister Martin Helme. Kolmandaks on abipolitseiniku seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu – see, mis on seotud COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse levikuga seotud meetmetega. Ja neljandaks on lisaeelarve seaduse eelnõu. Palun väga vabandust, aga mul on üks leht puudu! (Hääled saalist.) Mul on lihtsalt vale paber kaasa prinditud.

12:03 Esimees Henn Põlluaas

Kui kolleegid on nõus, siis nagu ma aru saan, edastab valitsus selle eelnõu elektrooniliselt. Niikuinii muud tulevad ka.

12:03 Valitsuse esindaja Heili Tõnisson

Kõik eelnõud ...

12:03 Esimees Henn Põlluaas

Aitäh!

12:03 Valitsuse esindaja Heili Tõnisson

... saabuvad teile elektrooniliselt. Jõudu ja jaksu! Aitäh!

12:03 Esimees Henn Põlluaas

Ma tänan! Järgmisena palun siia Jaak Juske Sotsiaaldemokraatliku erakonna nimel!

12:03 Jaak Juske

Lugupeetud esimees! Austatud peaminister! Head kolleegid! Kümme Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni liiget esitavad arupärimise haridus- ja teadusminister proua Mailis Repsile ning teemaks on eriolukorra ajal koduõppe korraldamine. Teatavasti on valitsuse otsusega eriolukorras meil koolimajad suletud ning tuhanded koolinoored ja -lapsed suunatud koduõppele. See on Eesti kooli ajaloos kahtlemata väga erakordne sündmus ja suur väljakutse nii koolidele, õpetajatele kui ka peredele.

Lähtuvalt sellest erakordsest väljakutsest on meil proua ministrile kuus küsimust.

Kui neid lühidalt kommenteerida, siis me tunneme huvi selle vastu, milline on ministeeriumi tagasiside, suheldes kohalike omavalitsuste ja koolidega. Millised on peamised ja suuremad koduõppega seotud probleemid? Milline on ministeeriumi koordineeriv roll koduõppe üle-eestilisel korraldamisel?

Kahtlemata üks peamisi probleeme on väga suur koormus, mis paljudes koolides on õpilastele selles olukorras langenud. Kuidas on ministeerium näinud nii õpetajate kui ka perede nõustamist, et selle koormusega hakkama saada? Kas ministeeriumil on plaanis välja kujundada ka n-ö hea tava reeglistik, et koduõpet kõige mõistlikumal moel korraldada? Ja kahtlemata on oluline teema ka riigieksamite, lõpueksamite saatus, mis teatavasti sõltub eriolukorra kestusest. Sellega seoses küsime, kas ministeerium on ette valmistanud selleks, et eksameid võiks korraldada näiteks osalisel moel, ja kas on hakatud välja töötama näiteks uusi eksamiformaatide versioone. Nendele küsimustele palume vastust. Aitäh!

12:06 Esimees Henn Põlluaas

Aitäh! Helmen Kütt, palun!

12:06 Helmen Kütt

Austatud eesistuja! Lugupeetud ametikaaslased! Sotsiaaldemokraadid esitavad arupärimise sotsiaalminister Tanel Kiigele. Me soovime, et härra sotsiaalminister tuleks ja selgitaks olukorda, mis on tekkinud hooldekodu kohatasude puhul. Hooldekodu kohatasude suur hinnatõus on pannud inimesed sundolukorda, kus paljudel tuleb kaaluda – jäädes ise tööta –, kas hakata omastehooldejaks ja võib-olla hoolealune koguni hooldekodust koju võtta. Lähtuvalt sellest esitame neli küsimust ja loen neist ühe ette. Kas Riigikogule esitatud lisaeelarves, mille rahaline maht on 2,5 miljardit eurot, on arvestatud täiendava toetusega kohalikele omavalitsustele, et nad saaksid kas või kriisi ajaks teha hooldekodukoha kättesaadavaks pensioni eest? Lisaks on siin veel mitu muud küsimust. Pingpong kohaliku omavalitsuse ja riigi vahel tegelikult inimesi ei aita. Aitäh!

12:07 Esimees Henn Põlluaas

Aitäh! Olen Riigikogu juhatusel nimel võtnud vastu neli eelnõu ja kaks arupärimist. Juhatus otsustab nende edasise menetluse vastavalt meie kodu- ja töökorra seadusele. Nüüd palun viime läbi kohaloleku kontrolli!

Kohaloleku kontroll

Kohal on 63 Riigikogu liiget, puudub 38. Riigikogu täiendav istung on otsustusvõimeline, kuna kohal on rohkem kui pooled Riigikogu liikmed.

Järgmisena jõuame päevakorra täiendamise ja kinnitamise juurde. Peaminister Jüri Ratas on avaldanud soovi esineda täna Riigikogu istungil poliitilise avaldusega seoses 2020. aasta lisaeelarve seaduse eelnõu üleandmisega. Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 56 lõike 1 punkti 9 ja lõike 2 alusel täiendan täna istungi päevakorda ning lisan teiseks päevakorrapunktiks peaminister Jüri Ratase poliitilise avalduse. Kuna Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 55 lõike 1 alusel tuleb täiendava istungi päevakord istungi alguses kinnitada, siis panen hääletusele Riigikogu täiskogu kolmanda istungjärgu 2. aprilli täiendava istungi päevakorra. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Poolt on 63 Riigikogu liiget, vastuolijaid ja erapooletuid ei ole. Päevakord on kinnitatud.

1. 12:10 Eesti Panga seaduse muutmise seaduse eelnõu (97 SE) kolmas lugemine

12:10 Esimees Henn Põlluaas

Läheme tänase esimese päevakorrapunkti juurde, milleks on rahanduskomisjoni algatatud Eesti Panga seaduse muutmise seaduse eelnõu 97 kolmas lugemine. Selle vastuvõtmiseks läheb vaja Riigikogu koosseisu häälteenamust. Avan läbirääkimised. Kas fraktsioonide esindajatel on kõnesoovi? Paistab, et ei ole. Sellisel juhul on juhtivkomisjoni ettepanek viia läbi eelnõu 97 lõpphääletus.

Panen hääletusele rahanduskomisjoni algatatud Eesti Panga seaduse muutmise seaduse eelnõu 97. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Poolt on 61 Riigikogu liiget, vastuolijaid ja erapooletuid ei ole. Eelnõu on seadusena vastu võetud.

2. 12:12 Peaministri poliitiline avaldus seoses 2020. aasta lisaeelarve seaduse eelnõu üleandmisega Riigikogule

12:12 Esimees Henn Põlluaas

Nüüd ma palun kõnepulti peaminister Jüri Ratase seoses tema poliitilise avaldusega käesoleva aasta lisaeelarve seaduse eelnõu üleandmisega Riigikogule. Olge lahke!

12:12 Peaminister Jüri Ratas

Austatud Riigikogu esimees! Väga austatud Riigikogu liikmed! Head ajakirjanikud! Head Eestimaa inimesed! Täna hommikuks on Eestis tehtud 15 725 koroonaviiruse tuvastamise testi, millega on diagnoositud 858 haigestunud inimest, need moodustavad 5% kõikidest testitutest. Viimase ööpäevaga analüüsiti 1372 proovi, millest positiivseks osutus 6% ehk 79 testi. Haiglaravil viibib praegu 85 inimest, kellest intensiivravi vajab 16. Soovin neile kõigile südamest tervenemist! Haiglast välja on saanud 45 inimest. Paraku, auväärt Riigikogu, hea Eestimaa, oleme viirusele COVID-19 kaotanud 11 eestimaalast. Avaldan siinkohal kõigile nende lähedastele ja kõigile nende tuttavatele südamest kaastunnet.

Maailmas kokku on registreeritud enam kui 937 000 haigusjuhtu, millest Euroopas umbes 500 000. Haigusest paranenud on 200 000 inimest ning oma elu on sellele kaotanud rohkem kui 47 000 inimest. Maailma Terviseorganisatsioon hindas kolme nädala eest koroonaviiruse leviku ülemaailmseks epideemiaks. Euroopa ja muu maailma riigid on viiruse vastu võitlemiseks seadnud sisse erakordseid kitsendusi, et oma inimeste elu ja tervist kaitsta. Need omakorda avaldavad kõigi regioonide ja terve maailma majanduse tavapärasele toimimisele harukordset mõju.

Eesti kuulutas koroonaviiruse laia leviku tõttu 12. märtsi öösel samuti välja eriolukorra ning kehtestas piirangud, mis muutsid oluliselt meie kõigi harjumuspärase elukorraldust. Viirusevastast võitlust juhtivat valitsuskomisjoni nõustav teadusnõukoda on seni hinnanud Eesti samme viiruse leviku piiramisel õigeteks ja tulemuslikeks. Nakatumiste arvu kasv on püsinud stabiilne ning oleme suutnud vältida kardetud eksponentsiaalset kasvu. Austatud Riigikogu! Valitsus jätkab täna kell 14 algaval kabinetinõupidamisel arutelu järgmiste sammude astumiseks COVID-19 viirusega võitlemisel. Kui piirangud töötavad ning me kõik suhtume neisse tõsiselt, näitavad meie teadlaste prognoosid, et suudame haiguse levikut kontrollida ja tagada oma meditsiinisüsteemi toimetuleku.

Kõik äsja kirjeldatu on kontekst tänasele 2020. aasta lisaeelarve üleandmisele ning aruteludele auväärses Riigikogus ja terves Eesti ühiskonnas. Väga austatud Riigikogu liikmed! Head kuulajad! Rahandusministeerium tutvustas eile valitsuskabinetile oma majandusprognoosi, mis erineb oluliselt mõne aja tagustest oluliselt optimistlikumatest hinnangutest. Aprilli alguses hindavad ministeeriumi analüütikud Eesti selle aasta sisemajanduse koguprodukti languseks 8%.

Selles hinnangus ei ole aga arvesse võetud täna teie ette toodavaid lisameetmeid, mille eesmärk on prognoositavat majanduslangust leevendada. Kujunenud raskes olukorras on juba saanud väga valusaid lööke mitmed meie majandussektorid, näiteks majutus ja toitlustus, meelelahutus ja veondus. Üldine tarbimise vähenemine, vajalike tarneahelate katkemine ning laialdased rahalised raskused ähvardavad ka teisi valdkondi, mille kaotused on seni olnud väiksemad. Meie majanduse taastumise algpunkt ja kiirus sõltuvad paljudest teguritest, mida on praeguses olukorras väga raske täpselt mõõta. Suutmata praegust olukorda ja lähima aja arengusuundi täpselt määrata, on raske leida ka prognoosimudelit, millega meie tulevikku hinnata. Taastumine sõltub esiteks muidugi sellest, kui kaua praegused koroonaviiruse tõkestamiseks seatud piirangud kestavad nii meil kui ka teistes riikides. Samuti on väga oluline säilitada selle kestel võimalikult suurel määral meie inimeste igapäevane

sissetulek, meie inimeste leib laual, ettevõtjate elujõud ning kõigi julgus tarbida ja ka majandustehinguid teha. Riigieelarve ja riigi rahandus saavad samal ajal suuri lööke nii tööjõu- kui ka tarbimismaksude väiksema laekumise tõttu. Lisaks peame arvestama kasvavate väljaminekutega sotsiaalvaldkonnas ja tervishoius, mis moodustavad riigi igapäevastest kuludest niigi kõige suurema osa. Me oleme juba teinud ja meil tuleb teha veelgi kulutusi, mis on otseselt seotud praeguse tervishoiukriisi lahendamise ja eriolukorras riigi valmisoleku tagamisega. Me oleme viirusevastases võitluses teinud selge valiku ning see valik on üks ja ühene. See valik on hoida meie inimeste elu, hoida meie inimeste tervist. Selle tõttu kannatavad meie majandus ja kindlasti kannatab ka rahandus, eri hinnangutel võib praeguses kiiresti süvenevas kriisis suureneda meie tööpuudus 10%-ni ning majanduslangus ulatuda vähemalt 8%-ni.

Pea väga oluliseks rõhutada, et see kõik ei leia aset ainult meie enda otsuste ja rakendatud piirangute tulemusena. Eesti on väike ja avatud majandusega riik, seetõttu tingib suure osa kaotustest meie peamiste kaubanduspartnerite, terve Euroopa ja suure maailmamajanduse olukord ning selle väljavaated. Peale Eesti on suletud ka ülejäänud Euroopa. Lisaks pingutustele Eestis töökohtade säilitamisel ja sisenõudluse ergutamisel puudutab meid oluliselt terve Euroopa majandus ja maailmaturu nõudlus. Kujunenud olukorras on suurem majanduslangus paratamatu. Kõik majandusmeetmed, mida valitsus on juba võtnud või alles planeerib võtta, on suunatud nende mõjude leevendamisele. Me peame oma tööinimesi ja ettevõtteid toetama, et meid tabanud langus oleks laugem ja taastumine kiirem ning et suudaksime raskustest väljuda võimalikult väikeste kahjudega. Täna auväärsele Riigikogule esitatud 2020. aasta lisaeelarve maht on ligikaudu 2,6 miljardit eurot. Selles sisaldub valitsuskabinetis 19. märtsil vastu võetud majandusmeetmete pakett, millega toetame oma ettevõtteid läbi KredExi, Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse ning Maaelu Edendamise Sihtasutuse. Samuti kajastuvad selles Eesti Töötukassa tööturutoetus, haigushüvitised ning maksualased otsused. Me eraldame lisaeelarvega ka tervishoiule koroonaviirusega seotud erakorraliste kulude katmiseks kolmeks kuuks rohkem kui 200 miljonit eurot. Peale selle käsitleb eelarve pikema mõjuga meetmeid, näiteks maksuvõlgade ajatamine ja kogumispensioni teise samba sissemaksete ajutine peatamine, aga ka ettevõtete ja üksikisikute jaoks olulised aktsiisilangused ning viiruse leviku tõkestamise tõttu ära jäetud ürituste otseste kulude ja saamata jäänud tulude osaline kompenseerimine.

Hea Riigikogu! Me soovime lisaeelarvest toetada kohalikke omavalitsusi, kes on kõige lähemal meie inimestele ja nende muredele. Me soovime toetada kohalikke omavalitsusi ja palume teie nõusolekut, et toetada neid läbi kriisiabi meetmete ja investeeringute. Meie soov on toetada just neid omavalitsusi, kus on täna liikumiskiirangud. Jah, ma räägin eeskätt Eestimaa saartest. Selles lisaeelarves näete ka IT-arendusse, haridus- ja teadusvaldkonda ning teistesegi valdkondadesse panustamist, mis on seotud eriolukorraga ja erakorraliste kuludega.

Auväärt Riigikogu! Ma tänan siiralt Eestimaa inimesi, kes on praegu koroonaviirusevastase võitluse eesliinil. Ma tunnustan ka kõiki teisi, kes neid oma igapäevase tööga toetavad. Lugupidamist ja tänu väärivad kõik eestimaalased, kes oma igapäevase vastutustundliku käitumisega viiruse levikut kontrolli all hoiavad. Ma tänan südamest kõiki inimesi, kes täna neid ebamugavusi ja kitsendusi trotsides on kodus ega kohtu teiste inimestega, hoiduvad lähikontaktidest. See on kindlasti ebamugav ja suur pingutus, aga aitäh neile!

Ma olen südamest tänulik ka kõigile poliitikutele, nii Reformierakonnale, sotsiaaldemokraatidele, Eesti Konservatiivsele Rahvaerakonnale, Isamaa Erakonnale ja Keskerakonnale kui ka nendele erakondadele, keda täna Riigikogus ei ole. Ma olen tänulik nii opositsioonile kui ka koalitsioonile, kes on töö ja väärt mõtetega viimastel rasketel nädalatel oma panuse andnud – ka teie väikesed abisammud on konkreetsetele asutustele väga suureks abiks ja kindlasti annate oma panuse ka tulevikus. Aitäh teile! Lisaks on äärmiselt vajalikud olnud kõigi ametnike, ettevõtjate, omavalitsuste ja esindusorganisatsioonide ning kõigi meie inimeste ideed, mis on neisse aruteludesse ja leitud lahendustesse väärtuslikuks sisendiks olnud. Ma tänan Riigikogu, et olete nõus seda eelarvet menetlema kiirendatud tempos. Aitäh selle eest! Ma tänan eraldi ka vanematekogu, kes on selle otsuse teinud. Täna Riigikogu esimeest! Ma soovin teile tõsist ja tõist arutelu. Ma soovin seda ka kõikidele komisjonidele, sest selle eelarvega kaasneb väga mahukas seadusemuudatuste pakett, mis järgmistel nädalatel tähendab teile kindlasti päris palju pingelisi töötunde nii päeval kui ka ööl. Ma tänan teid kuulamast! Soovin teile arutelude jaoks jaksu ning jõudu Eestile ja tervist Eestimaa inimestele! Aitäh!

Aitäh, lugupeetud peaminister! Lähtudes Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 155 lõikest 4, leppisid Riigikogu juhatus ja peaminister kokku, et ettekandjale küsimusi ei esitata. Küll aga avan läbirääkimised. Selle käigus saavad kõik fraktsioonid esineda kõnepuldis sõnavõtuga, mille kestus on 5 + 3 minutit. Kõigepealt palun siia Reformierakonna fraktsiooni nimel Kaja Kallase!

12:26 Kaja Kallas

Aitäh! Palun kohe kaheksa minutit!

12:26 Esimees Henn Pölluas

Kolm minutit lisaaega, palun!

12:26 Kaja Kallas

Austatud kolleegid! Lugupeetud peaminister! See kriis tabas meid kõiki ootamatult. Paljudes peredes on mõni inimene juba kaotanud töö, paljud muretsevad oma sissetulekute kaotamise pärast. Seetõttu ei kuluta me siin Riigikogus minutitki rohkem, kui on vaja, et abipaketi esimesed meetmed, mis annavad leevendust tööandjatele ja töötajatele, hakkaksid võimalikult ruttu kehtima.

Lisaeelarves on mitmed sammud, mida Reformierakond peab õigeks. Ettevõtetele laenugarantiide ja käibevahendite pakkumine läbi KredExi ning inimeste sissetulekute tagamiseks suunatud abimeetmed läbi töötukassa ja haigekassa on ainuõiged. Oluline on, et need meetmed ilma liigse bürokraatiata ja kiiresti inimeste ja ettevõtete jõuaksid. Kriisi ajal riigipoolne mõistlikus suuruses laenu võtmine majanduse käimas hoidmiseks ja inimeste sissetulekute järsu vähenemise leevendamiseks koroonaviirusega seotud kulude katteks on põhjendatud samm. Eesti Panga endine president Ardo Hansson ütles, et tänane valitsus seisab Ansipi ja Ligi õlgadel. See on väga õige. Kui praegune ja ka eelmine valitsus oleksid kogunud reserve, oleks meil praeguses kriisis palju lihtsam toime tulla. Samas tahaks ma hoiatada kõiki neid, kes arvavad, et riik suudab kõik probleemid lahendada. See kriis tuleb tõenäoliselt maraton, mitte sprint. Ja me ei tohi kriisi esimesel kahel kuul kogu finantstagavara ära kasutada. Kriisi järgmises etapis peavad toetusmeetmed olema sihitud, näiteks mõne suurettevõtte osaluse ajutine omandamine või infrastruktuuri investeeringud.

Kuigi eriolukorra väljakuulutamise päeval ütles peaminister, et kriis ei ole aeg poliitiliste lahingute pidamiseks, siis ometi me näeme kurvastusega, et valitsus üritab seda kriisi ära kasutada selleks, et suruda läbi ettepanekuid, millel ei ole käesoleva kriisi lahendamisega mitte mingisugust seost. Valitsuse soov langetada kütuse ja muude energiakandjate aktsiisi ei ole praeguse kriisi kõige põletavam küsimus. Esiteks on kütuse- ja energiahinnad maailmas teinud kriisi ajal läbi suure kukkumise. Teiseks, suure tõenäosusega ei kandu aktsiisi langetamise mõju pikaajaliselt täiel määral edasi lõpphindadesse. Kergekäeliselt ära antud maksutulu aga tähendab seda, et riigil on vähem võimalusi pakkuda inimestele kriisi ajal hädavajalikke ravi-, sotsiaal- ja muid teenuseid.

Reformierakonnal on terve rida ettepanekuid. Esiteks, riik ei pääse kriisi ajal kulude kokkuhoiust, sest riigieelarve tulud kahanevad kiiresti ja suurel määral. Ühiskondlikult ei ole õiglane, kui riik elab edasi vanaviisi, samal ajal kui suur hulk erasektoris töötavaid inimesi kaotab sissetulekus 20–30% või jääb üldse tööta. Esimese kvartali järel on avaliku sektori eelarvet oluliselt valutum kärpida, kui hakata tegema seda aasta teises pooles. Seega peaks riik esimesel võimalusel kärpima 10% võrra oma tegevus- ja palgakulusid valdkondades, mis ei tegele koroonakriisi otsese lahendamisega. Teiseks, peame ettevaatavalt suunama rohkem raha tervishoidu ja sotsiaalvaldkonda, et teha kiiresti ära koroonakriisi tõttu edasi lükatud, kuid inimestele vajalikud raviprotseduurid. Me peame valmis olema selleks, et kui koroonakriis lõppeb, suudab meie tervishoiusüsteem pakkuda inimestele neid ravi- ja sotsiaalteenuseid, mida nende tervislik olukord kohe vajab. Kolmandaks, leian, et majanduse kiirkäivitamiseks tuleb tähelepanu alla võtta eri majandusharude konkreetset kitsaskohad, selle asemel et lubada kõigile midagi vähest. Võiksime keskenduda ettevõtetele, kes on suurimad tööandjad ja maksumaksjad, ettevõtetele, kes suudavad peale kriisi leida kiiresti uusi tootmis- ja ekspordisuundi. Eesti majanduse lipulaevad vajavad riigilt rätsepalahendusi, olgu selleks siis ajutine osalus, riigipoolne kapitalisüst või muud erilahendused. EAS-i juurde võiks luua ka aasta lõpuni tegutseva turismisektori kriisifondi, sest turismisektor vajab kindlasti pikemaajalist abi. Kuid pihta saavad ka väikeettevõtjad, keda ei tohi selle kriisi käigus unustada. Neljandaks, eksportiv tööstus vajab riigilt lühiajalisi garantiisid, et hoida tootmist ja töötajaid alles seni, kuni majandusolukord hakkab stabiliseeruma. Kriis tööstussektoris võib tulla alles kuu või paari pärast, seega peame juba täna andma töösturitele esmase

kindlustunde majandustegevuse jätkamiseks. Ja viiendaks, avalikkuses on juba korduvalt kõlanud mõte, et vajame koroonakriisist väljumise plaani. Olen sellega igati nõus, sest tõenäoliselt on praegune kriis pikk.

Majandustegevusele seatud piirangute leevendamine sõltub suuresti sellest, kuidas suudame viiruse leviku maha suruda. Peame ühiskonnana otsima mõistlikku tasakaalupunkti rahvatervise ja majandustegevuse vahel. Praegune lisaeelarve on mõeldud tulekahju kustutamiseks, kuid vajame kindlasti plaani, kuidas tulekahju üle elanud majandus uuesti tööle saada. Me oleme neid lahendusi pakkunud ja pakume veel. Kutsun ka valitsust üles käituma riigimehelikult ja keskenduma nendele meetmetele, mida inimeste aitamiseks, majanduse elus hoidmiseks ja uuesti käivitamiseks on tõeliselt vaja. Aitäh!

12:32 Esimees Henn Pöllumaas

Aitäh! Järgmisena palun kõnetooli Kersti Sarapuu Keskerakonna fraktsiooni nimel.

12:32 Kersti Sarapuu

Austatud Riigikogu esimees! Hea peaminister! Head saalis viibijad! Esmalt tahan tunnustada valitsust suure ja unetundide arvel tehtud pingutuse eest lisaeelarve koostamisel. Peaminister Jüri Ratase kõne põhjal saab väita, et ootamatu ja kiiret lahendust nõudva kriisi puhul ei jäta riik oma elanikke hätta. Paljud ettevõtted on pidanud oma tegevust koomale tõmbama ja koos sellega tuleb teha raskeid otsuseid ka isikkoosseisus. Selleks et muudatused ei oleks nii valusad, on head tööd teinud töötukassa, suunates ettevõtetesse 250 miljonit eurot. Töötukassa reserve on just nüüd õige aeg kasutada. Inimeste töötasudest on seda aastate jooksul kogutud ja hädas olles on tööinimestel õigus sealt toetust saada. Eestis on olnud kombeks teha jõukohaseid riigieelarveid ja laenuotsuseid on hoolikalt kaalutud. Väike laenukoormus võimaldab riigil praegu vajalikul määral ja soodsatel tingimustel lisaraha kaasata. Põhjamaade Investeeringuspanga ja Eesti riigi 750 miljoni euro suurune laenuleping aitab finantseerida koroonaviiruse mõjude leevendamiseks vajalikke majandusmeetmeid. On aga oluline märkida, et pärast seda laenutehingut jääb Eesti ikkagi Euroopa Liidu väikseima laenukoormusega riigiks. Olukorras, kus paljud inimesed on sunnitud kodus püsima ja tavapärane raharinglus on saanud tugeva hoobi, saab KredEx väljastada 1,5 miljardi euro ulatuses laenukäendusi olemasolevate ja uute pangalaenude tagamiseks. Ettevõtjad teevad üldjuhul plaane mitmeks aastaks ette ja ootamatute raskuste korral on riigi tugi hädavajalik. Eesti on tuntud ka oma IKT-sektori ja iduettevõtete poolest. Praeguses olukorras, kus maailm on suurte muutuste lävel, võimaldavad nutikad lahendused meil globaalselt silma paista. Samuti on vastavad toetusmeetmed ette nähtud makro- ja mikroettevõtjatele ning põllumeestele.

Ärimaailmas tehakse võimaluse korral suuri investeeringuid just kriisi ajal, kui hinnad langevad. Seetõttu tunnustan majandus- ja taristuminister Taavi Aasa ning tema meeskonna otsust eraldada Eesti Energiale 125 miljonit eurot lisaraha, et saaks edasi liikuda uue põlevkivitahase Enefit 280 rajamisega. Tegemist on investeeringuga, mis avaldab mitme aasta vältel positiivset mõju kogu Eesti majandusele, aga eelkõige Ida-Virumaa inimestele.

Lisaeelarves on tähelepanu pööratud ka kohalikele omavalitsustele. Riigihalduse minister Jaak Aab on kinnitanud, et kohalikele omavalitsustele jäetakse kriisi ajal alles seni kokku lepitud tulubaas.

Omavalitsustel pole vaja karta tulubaasi kärpimist ja seetõttu ei ole vaja kärpida ka eelarvekulusid, mis omakorda aitab toetada kohalikku ettevõtlust. Kohalike omavalitsuste toetuse paketi suurus on 100 miljonit eurot.

Loomulikult tuleb meditsiinisektoris teha tavapärasest suuremaid kulutusi ja selleks tarbeks eraldatakse haigekassale täiendavalt 200 miljonit eurot. Eilsest hakkas kehtima ka tervishoiutöötajate palgatõus, mille eest on seisnud sotsiaalminister Tanel Kiik. Inimeste tervisega seonduv on prioriteet number üks ja sellega seotud kulud saavad tasutud.

Head Riigikogu liikmed! Kutsun teid üles lisaeelarvet konstruktiivselt ja heas koostöövaimus menetlema ning usun, et valitsus on juba mõelnud ka tulevikukavade peale. Aitäh!

12:36 Esimees Henn Pöllumaas

Aitäh! Järgmisena kutsun kõnetooli Paul Puustusmaa Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni nimel. Palun!

12:36 Paul Puustusmaa

Aitäh, hea juhataja! Austatud kolleegid! Lugupeetud peaminister! Meil on käes väga rasked ajad, need on üsna erakordsed. Võimalik, et ei ole vale öelda isegi nii, et meil Euroopas pole sada aastat sellist kriisi olnud. See on kriis, millest saame tervena väljuda tegelikult ainult koos, ühtselt tegutsedes.

Ma tänan nende sõnavõtude eest, milles on välja toodud need meetmed, millega me püüame aidata. Ja tõepoolest, see lisaeelarve, mille valitsus on praegu välja pakkunud – sellel on täiendava aitamise hingus tugevasti sees. Ma tänan ka opositsiooni sõnavõtu eest, milles rõhutati, et inimestel tuleb aru saada, et tegemist ei ole sprindi, vaid maratoniga. See on pikk jooksmine, millest välja tulla pole sugugi kerge, see saab olema väga raske. Me peame selleks valmis olema. Samuti tänan ma nende mõtete eest, et meie jaoks on peale lisaeelarve vastuvõtmise väga oluline valmistada juba täna, kohe praegu ette ka need meetmed, mida läheb vaja sellest kriisist väljumiseks.

Koalitsioonivalitsuse lisaeelarvest, millega siia on tulnud, õhkub tõelist soovi aidata. Tunda on tõeliselt suurt ja riigimehelikku käitumist poliitikute poolt, kes selle lisaeelarve kaudu on andnud meetmed, mis võimaldavad kriisist väljuda väikseima võimaliku kahjuga. Tänud selle eest! Sellest lisaeelarvest on kasu võimalikult paljudel meie ühiskonna liikmetel juba praegu, aga – nagu Kaja Kallas ütles – tegemist on hetkel tulekahju kustutamisega, kuid ma usun, et täiendavad meetmed on tulekul. Aga juba see, mis seni on tehtud, on ääretult tubli ja tugev töö. Ma ühinen Keskerakonna sõnadega, et tuleb tänada valitsust väga kiire ja põhjaliku töö eest, mis lisaeelarve väljatöötamisel on tehtud. See aitab kaasa prognoositud majanduskahju vähenemisele, see aitab kohalikke omavalitsusi, aitab säilitada töökohti, toetab ettevõtjaid, toetab inimesi – eelkõige inimesi.

Head kaaslased! Head kolleegid! Nagu ma ütlesin, saame sellest välja tulla vaid koos. Palun nii opositsiooni kui ka koalitsiooni seda lisaeelarvet toetada. Aitäh!

12:39 Esimees Henn Pöllumaa

Aitäh! Järgmisena Helir-Valdor Seeder Isamaa fraktsiooni nimel. Palun!

12:39 Helir-Valdor Seeder

Head kolleegid! Ka mina tänan alustuseks kõiki Riigikogu liikmeid selle eest, et oleme valmis täna täiendavat istungit pidama, et alustada ettevalmistatud seaduste paketi menetlemist, ja teeme seda kiireloomulisena. Ma väga loodan, et see arutelu siin Riigikogus saab olema asjalik, aga samal ajal ka väga nõudlik.

Hetkel on meil tegemist olukorraga, milles me varem Eestis olnud ei ole. Meil on ühekorraga kaks kriisi, mis teineteist võimendavad. Meil on n-ö tervise- või tervishoiukriis – koroonakriis – ja samal ajal ka majanduskriis. Sellest tulenevalt on kehtestatud eriolukord, mis on seadnud piirangud kõikidele eluvaldkondadele. Selle, mis on seotud majandusega, aga ka meie enda igapäevaelu ja kõigi teiste eluvaldkondade korraldus on piiratud. Oleme jõudnud olukorda, mida me erinevatel kriisiõppustel – kui palju neid iganes ka olnud ei ole – pole kordagi põhjalikult läbi harjutanud. Võib-olla seda polegi olnud võimalik teha. Nimelt, seadusandlus ja selle antavad võimalused käituda kriisiolukorras – meil täna kehtivad seadused on mõeldud tegutsemiseks tavaolukorras. Praegu me näeme, kui paljusid seadusi – kümneid ja kümneid seadusi – on vaja muuta selleks, et saaksime tegutseda paindlikult ja operatiivselt, ametkonnad saaksid langetada otsuseid, võimalik oleks jagada rahalisi ressursse ning inimeste põhiõigused ja tegevusvabadus oleks tagatud, aga samal ajal oleks tagatud ka tervis ja julgeolek. Seetõttu loodan ma väga, et me ei suhtuks tõsiselt mitte ainult sellesse lisaeelarvesse, mis on saanud väga palju tähelepanu, vaid ka sellesse teise eelnõusse, kus on ühte paketti koondatud enam kui 30 seaduse muudatused. Ja on veel teinegi pakett, milles on terve rida seadusemuudatusi, mis on seotud lisaeelarve menetlemisega. Küllap siin tekib arutelu, vaidlus selle üle, kas kõik ettepanekud on ikka konkreetset kriisiga seotud. Arutame ja mõtleme läbi. Aga mina, olles selle paketiiga tutvunud, julgen küll öelda, et kõik ettepanekud on kas otseselt või kaudselt kriisiga seotud, ja küllap tuleb meil lisaks nii mõndagi teist seadust muuta.

Nüüd sellest, mis puudutab lisaeelarvet. Pakett majanduse elavdamiseks, millest on väga palju räägitud – selle rakendamise koormus langeb valdavalt KredExile, Maaelu Edendamise Sihtasutusele, Ettevõtluse Arendamise Sihtasutusele. Ei ole võimalik luua parlamendis universaalset seadust või selliseid reegleid, mis toimiksid detailides väga hästi, oleksid suunatud kõige paremal moel ja oleksid mõjuvad. Praegusel juhul jääb rakendamise vastutus nendele rakendusasutustele ning sõltub paljuski sealsete ametnike kogemusest, tarkusest ja oskusest seda rakendada.

Teiseks on tervishoiupakett, mille maht on enam kui 250 miljonit eurot ja mida on samuti vaja kiiresti rakendada. See sisaldab isikukaitsevahendite hankimist, teatud kulutusi tervishoiusüsteemis, haiglates ja laborites, testide muretsemist jne. Ääretult oluline on seda kiiresti rakendada ja küllap me selle ka vastu võtame.

Edasi tulevad tööturumeetmed, mille rakendamise alustamine ei sõltu selle saali otsustest, aga mille jätkumine kindlasti sõltub. Ka selleks on vaja teatud seadusi muuta. Ma loodan väga, et ametkonnad jõuavad vähemalt järgmisel nädalal oma organisatoorsete ja tehniliste ettevalmistustega nii kaugele, et suudetakse füüsiliselt hakata neid avaldusi vastu võtma ning see abi jõuab ka meie ettevõtjate, tööandjate ja töötajateni.

Ma palun kolm minuti lisaaega.

12:44 Esimees Henn Põlluaas

Kolm minutit lisaaega, palun!

12:44 Helir-Valdor Seeder

Edasi tuleb see lisaeelarve osa, mis ilmselt tekitab kõige rohkem vaidlusi ja mis on siit ka läbi käinud. Ma nimetaksin seda *vari'aks* ning see hõlmab mitmesuguseid rahaeraldusi, toetusi, meetmeid, ametkondadele antud pädevusi – olgu need kohalikud omavalitsused, investeringud teedesse, volitused Maksu- ja Tolliametile maksuintresside vähendamiseks, laenude ja maksuvõlgade ajatamiseks, muudatused aktsiisides, maksupoliitikas jne. Ma arvan, et see lisaeelarve osa leiab kindlasti kõige elavamat arutelu, ja ma arvan, et see ongi koht, kus tuleb olla väga nõudlik ja ettevaatlik. Ettevaatlik just selles mõttes, et me kindlasti ei saa selle kriisi puhul rääkida väga lühiajalistest mõjudest, ja see meetmete pakett ei jää viimaseks. Me peame olema võimelised vaatama, milliseks kujuneb kriisi iseloom ja milliseid valdkondi on täpsemalt vaja toetada, et kriisist väljumine oleks võimalikult kiire ja tagajärjed võimalikult minimaalsed. Ja mõeldes eelmistele kriisidele – ja mitte ainult kriisidele, vaid üldse meie iseseisvusaegsele majandusele –, siis on väga oluline säilitada tööjõuturul oma kodumaine tööjõud. Korvamatu kahju oleks see, kui töörealised inimesed otsustaksid kriisi tõttu lahkuda Eestist Soome või teistesse riikidesse parematele jahimaadele tööd tegema. Seda hiljem korvata on ülimalt raske või peaaegu võimatu.

Nii et püüame anda endast parima ja leida maksimaalse üksmeele, et see pakett saaks võimalikult kiiresti ellu rakendatud. Igal juhul Isamaa fraktsioon annab endast parima ja on selle arutelu vältel valmis kompromissideks, et leida siin saalis parim võimalik lahendus ja üksmeel. Aitäh!

12:46 Esimees Henn Põlluaas

Aitäh! Järgmisena Indrek Saar Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni nimel. Palun!

12:46 Indrek Saar

Lugupeetud istungi juhataja! Head kolleegid! Peaminister! Viimased kuu aega on näidanud meile, kuidas surmkindlana tundunud asjad võivad lühikese aja jooksul kokku variseda. See aeg on näidanud, kui halastamatu on koroonaviirus, mille vastu võideldakse praegu kogu maailmas. Täpselt kolm nädalat on Eestis kehtinud eriolukord. Kasutan juhust, et tänada meie arste ja kogu meditsiinisüsteemi selle ennastsalgava töö eest, mis käib inimeste tervise ja elude nimel. Täna kõiki neid inimesi, tänu kellele meie ühiskond selles kriitilises olukorras toimib, tänu kellele on tagatud elutähtsate teenuste osutamine ja kriisi haldamine, tänu kellele on meil toit laual. Samuti tänan neid, kes suhtuvad kohusetundlikult piirangutesse, mis haiguse leviku tõkestamiseks on hädavajalikud. Tahan siinkohal tunnustada ka valitsust kõigi nende siiraste tegevuste eest, mida on tehtud selleks, et kriisi ohjata ja pidurdada. Nende kolme nädala jooksul on juhtunud tohutult. Päevapealt jäid paljud inimesed töö ja sissetulekuta. Mitmed ärid, poed ja väikefirmad on tänaseks oma ukSED juba sulgenud. Märtsi keskel alanud koondamiste, sundpuhkuste ning palgakärbete laine aina kogub hoogu. Aga suuremad katsumused seisavad paraku ilmselt veel ees. Kui kaua kriis kestab ja kui sügav see saab olema, seda ei tea meist tegelikult ju keegi. Nüüd on jõudnud Riigikogusse lisaeelarve, mis peaks sisaldama vaid kriisipaketti ning eelkõige sellist kriisipaketti, mis oleks suunatud töö ja sissetulekuta jäänud inimeste toimetuleku tagamisele, Eesti ettevõtete päästmisele ja loomulikult sellele, et meie tervishoiusüsteem edaspidigi toimiks ja inimesi suudetaks ravida ka tänases erakorralises olukorras. Aga siinkohal tuleb mul paraku tsiteerida Sotsiaaldemokraatliku Erakonna juhatause hiljutist, 31. märtsil tehtud avaldust, milles me

ütlesime: "Jüri Ratas ütles eelmisel nädalal oma pöördumises rahva poole, et peame selles olukorras olema meie-, mitte minu-ühiskond. Loodame, et peaministri sõnal on kaalu ja ka valitsus järgib seda. Täna ei ole aeg ja koht selleks, et viia kriisi ettekäändeks tuues ja ilma põhjaliku ühiskondliku aruteluta lisaelarvega ellu oma valimislubadusi. Vastupidi, kriisi ajal, kus kõigil on vaja teha kompromisse, ootab ühiskond seda ka poliitikutelt. Sõnad kaotavad veenmisjõu, kui neile ei järgne eesküju."

Kutsusime valitsust üles tulema välja eelarvega, mis sisaldaks vaid kriisimeetmeid. Paraku ei suutnud valitsus vastu seista inimlikule kiusatusele toppida eelarvesse ka punkte koalitsioonierakondade valimisprogrammidest ja populistliku maiguga algatusi. Samas tundub juba esmasel eelnõuga tutvumisel – tõepoolest, meile ei ole ju selleks kuigi palju aega antud –, et paraku ei paku see kaitset mitmetele ühiskonnagruppidele, kes on kriisi ajal eriti valusasti pihta saanud. Muu hulgas on koalitsioon otsustanud minna pensioni teise samba kallale ja peatada sellesse maksete tegemise. See vastutustundetu samm kärbib selgelt tulevase pensione ja on rahanduslikus mõttes totrus, sest just kriisi ajal saaksid pensionifondid osta odavalt kokku varasid, mis headel aegadel kiiresti kosuma hakkaksid. Me oleme seda ju korra juba proovinud ja sellest võiks midagi õppida. Samal ajal ei ole võimalik aru saada, kuidas kavatseb valitsus toetada näiteks FIE-sid ja vabakutselisi ehk neid inimesi, kes on töötanud töövõtu- või käsunduslepingu alusel. Esmane tagasiside, mida ettevõtjad on mikro- ja väikeettevõtjatele suunatud meetmete kohta andnud, on olnud samuti ülimalt kriitiline.

Ajal, kui sotsiaalvaldkond ja tervishoid vajavad hädasti juurde lisaraha ning kütuse maailmaturu hinnad on viimaste kümnendite madalaimal tasemel, läheb valitsus aktsiise langetama.

Palun lisaaega!

12:51 Esimees Henn Põlluaas

Kolm minutit lisaaega, palun!

12:51 Indrek Saar

Diislit hankinud inimene võidab sellest tõenäoliselt imevähe. Samas kerkisid just eile paljude hooldekodude tasud, mis tähendab seda, et osa inimesi ei suuda oma lähedaste hooldamise eest võib-olla enam maksta. Eriti karm on seis siis, kui eaka ema või isa lapsed on ka ise kriisiaegsete palgakärbete ohvriks langenud. Nende, kõige haavatavamate heaks ei leia lisaelarvest paraku midagi. Muresid selle eelarve puhul on suure tõenäosusega veel, aga nendest juba siis, kui meil on olnud võimalus eelarvega lähemalt tutvuda.

Austatud Riigikogu! 12. märtsil, kui peaminister esines parlamendi ees poliitilise avaldusega, ütles Isamaa fraktsiooni esimees Priit Sibul oma kõnes, et kriisile lahendusi otsides tuleb kuulata eksperte. Avaldasin tookord lootust, et valitsuskoalitsioon on üht-teist õppinud ja tõesti kavatseb eksperte kuulata. Kui nüüd aga lisaelarvele otsa vaadata, siis tundub, et paraku jäi see paljuski taas vaid sõnakõlksuks. Tundub kuidagi iseloomulik, et eksperte kuulates on praeguse koalitsiooni kuulmisvõime pigem valikuline.

Sotsiaaldemokraadid toetavad kriisieelarve võimalikult kiiret kinnitamist ja tegelike kriisimeetmete jõustamist. Siiralt! Unustame hetkeks ära asjasse mittepuutuvad valimislubadused ning lahendame Eesti inimeste ja Eesti ettevõtete päris muresid. Tänan tähelepanu eest!

12:53 Esimees Henn Põlluaas

Aitäh! Fraktsioonid on kõnelenud. Peaminister soovis lõpus veel väikese sõnavõtu teha. Palun!

12:53 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh, austatud Riigikogu esimees! Riigikogu liikmed! Head kuulajad! Ma olen väga nõus sellega, mida ütles Paul Puustusmaa, et vaid koos saame sellest välja tulla, ja ma olen nõus ka sellega, mida ütles Helir-Valdor Seeder, et oleme täna kahes kriisis: me oleme tervishoiukriisis ja me oleme majanduskriisis. Ja tegelikult ei oska me vastata, kui kaua see kõik veel kestab. Ma olen endiselt arvamusel, et täna peame me käituma iga hetk, iga sekund meie-ühiskonnana. Meie kõik koos, aga ka igaüks eraldi – kui pingutame, siis tuleme sellest haiguspuhangust välja.

Võib-olla see kõlab siit Riigikogu kõnetoolist imelikult, aga, hea Kaja Kallas, ma olen nõus, et Reformierakond on teinud palju head, ja ma ütlen seda täitsa siiralt. Aga ma tahan öelda, et ka Isamaa, kes on sel sajandil olnud enamiku ajast valitsuses, on ajanud väga konservatiivset eelarvepoliitikat, nii nagu Reformierakond. Ja ma olen nõus, et need reservid, mis meil täna on ja mis on olnud väga suurte

poliitiliste debattide teemaks – näeme, et oleme teinud õigesti, et oleme neid reserve kogunud. Ma arvan, et pingutanud on ka sotsiaaldemokraadid, Keskerakond ja EKRE – aga ka rohelised ja Vabaerakond, keda täna siin ei ole –, et teha kõik selleks, et valmistuda ette rasketeks aegadeks. Ma arvan, et riik peab täna käituma ja tegutsema vastutsükliliselt ehk majanduslanguse ajal tegema investeeringuid ning inimesi ja ettevõtteid maksimaalselt toetama. Ma saan aru kriitikast, mida tehakse aktsiisi vähendamise kohta, aga ma ütlen, et ka need inimesed, kes jäävad tööta – kui me vaatame olukorda indiviidi tasandilt –, peavad maksma edasi oma kommunaalmakseid, arveid, olgu see gaas, olgu see elekter, olgu see kütus. Ja aktsiisi vähendamine kindlasti seda leevendab. Nagu te teate, ei tee me seda ju nn lahtise aja või lahtise arvega – see on kaheks aastaks. Samuti toetab see samm väga palju ettevõtlussektorit.

Ma olen täiesti nõus sellega, et me peame oma majandusuhkusi, lipulaevasid toetama – ka erasektoris. Me ei tohi lasta neid allavett, me ei tohi lasta neil uppuda. Me peame tegema kõik, mis on meie võimuses, et neid päästa. Käendused, nagu ma ütlesin, on kasvanud 1 miljardilt 1,5 miljardile. Ja nüüd sellest väljumise plaanist, sellest strateegilisest plaanist. Ei ole mingi saladus, et me töötame täna selle nimel. Seda valmistatakse ette. Spetsialistid, nõuandjad, oma valdkonna tegijad teevad seda. Aga ma tahan öelda teile üht, austatud Riigikogu, ja seda ei saa valesti mõista. Me ei ole täna sellest veel väljumas. Ei saa jätta muljet, et raskem aeg on läbi. Ei ole. Täna hommikused numbrid ja info viitasid Eestimaal väga keerulisele seisule. Aga me tegeleme strateegilise plaaniga. Kas tohib paluda kolm minutit juurde? See riigieelarve revisjon – eile me otsustasime ja protokollisime, et riigieelarve revisjoni ...

12:57 Esimees Henn Põlluaas

Kahjuks ei ole võimalik.

12:57 Peaminister Jüri Ratas

... juhtivkomisjon esitab valitsusele oma ettepanekud avaliku sektori kulude kokkuhoidmiseks 2020. aasta teise kvartali jooksul ja me arvestame nendega järgmise aasta eelarve koostamisel. Lõpetuseks tahan ma öelda, et ma tänan Eesti ajakirjandust, neljandat võimu. Ma tänan Eesti ajakirjandust, et nad on olnud professionaalsed ja operatiivsed, nad on vaeuudised maha löönud. Ma tänan nii eraajakirjandust kui ka rahvusringhäälingut, olgu see ETV+ või ETV või Raadio 4. Kindlasti tahan ma öelda seda, et see, mida ajakirjandus – olgu see Ekspress Meedia või Eesti Meedia – on öelnud selle kohta, et inimesed peavad kodus püsima, on aidanud inimestel olukorda mõista. See, mida on teinud Eesti ajakirjandus, on väga oluline. Ajakirjandust tuleb täna toetada, ajakirjandus on orgaaniline osa Eesti edust. Ja lõpetuseks tahan ma veel kord tänada eeskätt rahandusministrit, Rahandusministeeriumit, ametkonda. Ma tahan tänada nendel viimastel päevadel väga keerulisi arutelusid pidanud Helir-Valdor Seederit ja Isamaad, Mart Helmet ja EKRE-t ning Keskerakonda, kes kõik on tegelikult toonud selle paketi siia, et seda saaks nüüd arutama hakata. Ma tänan loomulikult ka opositsiooni väga konstruktiivse, asjaliku ja professionaalse suhtumise eest. Ma arvan, et nüüd ongi käes see hetk, kui tuleb Riigikogus debatte pidada ja parim lahendus leida. See ei puuduta ainult eelarvet, vaid – nagu ütles Isamaa esimees – see puudutab väga paljusid seadusi. Kahjuks on teil minu meelest üsna vähe aega, mistõttu te peate töötama väga kiiresti, operatiivselt, et leida parimad lahendused ja saada sellest raskest seisust Eestimaal üle. Aitäh teile!

12:59 Esimees Henn Põlluaas

Ma tänan, lugupeetud peaminister! Ma tänan ka kõiki kolleege, kõiki Riigikogu fraktsioone täiendava istungi läbiviimise eest! Täna istung on lõppenud. Olge terved!

Istungi lõpp kell 13.00.